

FAMILIEARCHIEF VAN BREE

INVENTARIS

door
dr. A.C.M. Kappelhof
bureau archieven
Stadsarchief 's-Hertogenbosch

1995

Deze stukken vormen een restant van het archief van de familie Van Bree en de met hen verwante geslachten Boudewynsz., Eelkens, Somers en Schouten. Zie voor de familierelaties de door Jozef Hoekx en Peter-Jan van der Heijden opgestelde stamboom. De Van Bree's kwamen uit Aken en vestigden zich in het midden van de 17de eeuw in 's-Hertogenbosch. Willem van Bree huwde daar met Jenneke Somers, die uit een Bosch' koopliedengeslacht stamde. Dit was weer verwant aan de families Boudewynsz. en Eelkens die in het begin van de 17de eeuw opereerden vanuit Antwerpen. De katholieke familie Van Bree kende enige zeer actieve en talentvolle ondernemers. In 's-Hertogenbosch richtten zij een glasblazerij op die tot in het begin van de 19de eeuw bleef bestaan en voortreffelijke produkten afleverde. Het bedrijf was gevestigd in het huis Ysselstein aan de Orthenstraat. In 1671 kwam het tot de oprichting van een raffinaderij voor rietsuiker die was gevestigd in een pand aan de Markt. Blijkens het ontwerp van een boedelverdeling namen de Van Bree's in 1697 ook nog deel in een compagnie gevestigd te Lissabon en in een compagnie gevestigd te Amsterdam. Niet duidelijk is waarin deze compagnieën handel dreven; mogelijk ging het om rietsuiker en diamanten, beide wellicht afkomstig uit Brazilië, dat destijds een Portugese kolonie was. De familie Van Bree was daarnaast de katholieke kerk zeer toegedaan. In 1721 stichtte Pieter van Bree twee dagelijkse missen in twee kloosterkerken in Aken. Om de twee priesters van een passend inkomen te voorzien maakte hij de voor die tijd grote som van Fl. 10.000 vrij. Andere vrouwelijke leden van de familie waren begyn en schonken in hun testament vele legaten aan 'vrome doelen'. Uit de testamenten spreekt ook de wens om de boedel zo veel en zo lang mogelijk bijeen te houden. De langstlevende kreeg een sterke positie toebedeeld; de kinderen erfden pas na de dood van de langstlevende. Bekend is dat de Van Bree's ook eigenaar en bewoner waren van het aan de Keizerstraat gelegen Hof van Zevenbergen. De hieronder beschreven stukken bevatten over dat pand echter geen informatie.

Zie voor meer gegevens ook het artikel van ondergetekende in de in 1995 verschenen bundel 'De Republiek tussen zee en vasteland'.

De stukken waren in 1982 in het bezit van de heer C. Friedrichs die toen werkzaam was op het Stadsarchief. Zij zijn toen gefotocopieerd en in eerste instantie beschreven door Jozef Hoekx en Peter-Jan van der Heijden.

Ik heb alle stukken doorgenomen en de beschrijvingen aangepast.

Alle stukken zijn openbaar.

dr. A.C.M. Kappelhof
hoofd archieven

8 februari 1995

1. Vervallen.

2. Testament van Aleid en Dorothea d.v.w. Boudewyn Hendriks, waarin zij elkaar benoemen tot enig erfgenaam en enige legaten doen, 1593. Auth. afschrift.
N.B.: 30 jan. 1593
voor notaris Jan Hogaards Kelders te 's-Hertogenbosch;
Aleid en Dorothea zijn zusters;
Aleid is gezond, Dorothea ligt ziek te bed;
herroepen alle eerdere testamenten i.h.b. dat van 1591 voor dezelfde notaris;
zij willen begraven worden in de Minderbroederskerk in het St. Annakoor bij hun ouders;
de langstlevende moet daarvoor zorgen;
na de dood van de langstlevende moet de uitvaart voorzien zijn van 28 wassen kaarsen van 2 pond het stuk, te dragen door de arme fraters die daarvoor elk 1 str. krijgen;
de vrienden hebben bij de uitvaart "tsaemen eenen vriendelijcken ende vredsaeemighen maeltijt";
het St. Annakoor krijgt een legaat van Fl. 6 (ad 20 str. Brabants);
aan de Minderbroeders Fl. 12 en na een jaar na de dood van de langstlevende nog eens Fl. 36; onder de last van de uitvaart te celebreren en gedurende het zevenste iedere dag in het St. Annakoor twee missen te lezen, daarna een jaar lang daags een mis plus iedere maand twee missen extra plus op het graf te lezen de psalmen Miserere en De profundis met een Pater Noster en een Ave Maria;
aan de Prekers Fl. 6 onder de last om 8 dagen na het overlijden van de langstlevende een Requiemmis te celebreren;
aan de fabriek van de St. Janskerk Fl. 6 ter recognitie van hun patroon;
aan de arme weeskinderen Fl. 6;
aan het Groot Gasthuis Fl. 12;
na de dood van de langstlevende moeten de executeurs brood laten bakken ter waarde van Fl. 25 en dit aan de armen te verdelen;
na de dood van de langstlevende moet diens naam worden gesteld "op die boecken oft tabulen van het sondachs gebet" in de St. Janskerk en de kerken van de Prekers en de Minderbroeders, mits daarvoor de gebruikelijke rechten worden betaald;
Zij benoemen elkaar tot enig erfgenaam
Na de dood van de langstlevende worden de goederen als volgt verdeeld:
 1. aan Hendrik z.v.w. Wouter Bouwens wonend in de Papegaai, de zoon van hun broeder, een rente van Fl. 13 in tocht en zijn kinderen ten erfrechte uit goederen in Waalwyk;
een rente van Fl. 6.65 uit een huis in de Verwersstraat;
een kamp hooiland van 4 m. in de par. van Waalwyk;
een losbare erfpacht van 1 malder rogge uit goederen te Boxtel onder Lennisheuvel;
 2. aan de kinderen van w. Engelke d.v.w. Wouter Bouwens, vader was Herman Aartsz. van Eersel een rente van Fl. 25 op de Staten van Brabant losbaar met Fl. 400;
verder nog twee renten van Fl. 4.25 op voornde Staten;
 3. aan Adriaan Franssen in tocht en zijn kinderen ten erfrecht de Fl. 450 die Adriaan al onder zich heeft;
een rente van Fl. 6.50 uit het huis Int Hekken in de Hinthamerstraat;
een rente van Fl. 6 uit een huis op de Vughterdyk;
 4. aan Anneke Franssen d.v.w. Frans Hendriks, hun nicht en e.v. Willem Vogels in tocht en de kinderen ten erfrecht de helft van het huis aan de Markt gend. De Gulden Klok "met allen den houtwercke daer inne"; voorwaarde is dat als de eigenaar van de andere helft dit verkoopt, zij dat ook mogen doen; mits het vrijkomende geld wordt belegd in goede onderpanden;
een rente van Fl. 18 uit onderpanden te Oerle;
 5. aan Marijke d.v.w. Frans Hendriks, hun nicht, de helft van een huis met een klein huisje daarnaast in de Lange Putstraat gend. In de Kroon;

de helft van een rente van Fl. 9 uit een huis op de Vughterdyk en een erfpacht van 1 malder uit 1 mud rogge uit goederen onder St. Michielsgestel achter Herlaar;

verder 6 zilveren lepels, zes kussens van damast

6. aan Eerke, hun dienstbode, of anders de dienstbode die er zal zijn bij hun overlijden een bed met een paar slaaplakens en een sarge

Alle andere niet vermaakte goederen met inbegrip van zilver- en tinwerk moeten worden verkocht door de executeurs; de opbrengst wordt besteed aan de kosten van de begrafenis en verder delen in vier gelijke delen die gaan naar Hendrik Bouwens, Adriaan Franssen, Anneke Franssen e.v. Willem Vogels en Marijke d.v.w. Frans Hendriks.

Wie niet tevreden is met zijn portie en bijv. gaat procederen, krijgt alleen maar Fl. 6. Zijn legaat of deel gaat dan naar het Geefhuis en het Groot Gasthuis.

Tot executeurs worden benoemd Lenaart Plas, priester, en Hendrik Noppen; daarvoor krijgen zij ieder Fl. 6

Plaats: woonhuis van de testatoren in de Lange Putstraat gend. In de Kroon

Getuigen: Dirks Dirksen, schrynwerker, en Jan Goossens van Vissenaken, koster van de St. Janskathedraal.

3. Onderhandse overeenkomst tussen de erfgenamen van Jan Noppen Roelofsz. en diens echtgenote Swaantje over een aanpassing van een op 23 februari 1599 voor schepenen van 's-Hertogenbosch verleden erfdeling, 1601.

N.B.: Partijen zijn:

- A. de kinderen van wylen Hendrik Jansz. Noppen te weten: mr. Gerard Noppen, mr. Dirk Noppen, Jacob Noppen, Evert Noppen Hendriksz. en Roelof Noppen Hendriksz.

- B. Cathelyn Noppen e.v. Bartholomeus Marquis, Hendrik z.v. Wouter Boudewynsz. mede namens Aart en Jan, de kinderen van zyn zuster wylen Engelke en haar echtgenoot Herman van Eersel en Roelof Noppen Janszoon.

Bovendien was erbij betrokken: Emerens (Emke), wed. v. mr. Wouter Somers.

4. Eigenhandig testament van Hendrik z.v. Wouter Boudewyns en Jenneke d.v. Jan Eelkens waarin zij elkaar tot erfgenaam benoemen en een regeling treffen ten aanzien van hun minderjarige zoon Boudewyn, 1618. Afschrift. Met een aanvulling, 1619.

N.B.: 20 juni 1618

beiden gezond;

zij willen begraven worden in het St. Annakoor van de Minderbroederskerk naast het hoog altaar bij zijn ouders; de uitvaart moet sober zijn;

volgende legaten:

1. aan de fabriek van de St. Janskerk Fl. 2

2. aan de armen Fl. 100 eventueel in natura uit te delen

zij benoemen elkaar tot enig erfgenaam;

dit geldt ook voor de leengoederen, dit krachtens een vergunning van de hertog van Brabant d.d. 22 oktober 1605;

zij verklaren dat zij hun drie gehuwde kinderen hebben voorzien van de gebruikelijke bruidschat d.w.z. gereed geld, kleren, sieraden, bruiloft, huisraad, het eerste kinderbed etc.;

Boudewyn hun zoon krijgt in plaats van een bruidschat een rente van Fl. 25 op de stad 's-Hertogenbosch, een rente van Fl. 43.75 op de Staten van Brabant en de meerwaarde ('beterschap') van het huis De Papegaai en zo ook de hoeve te Boxtel; mocht hij intreden in een klooster en de eeuwige geloften afleggen dan wordt er een regeling getroffen inzake een lijfrente, waarmee hij verder geen rechten heeft op de erfenis; mocht hij weer uittreden, dan moet er voor hem gezorgd worden; mocht het God believen hem te voorzien van een deugdzame echtgenote, dan mag hij haar legateren het vierde gedeelte van wat hij van ons krijgt; het overige drievierde deel gaat naar zijn kinderen; mochten die er niet komen dan vererft dit deel aan de andere

kinderen of hun kinderen; Boudewyn mag het niet vervreemden; sterft hij kinderloos, dan vererft dit deel eveneens op zijn broers en zusters of hun kinderen, waarbij de dode hand deelt met de levende; mocht Boudewyn een ongeval overkomen, dan moeten de andere kinderen voor hem zorgen; zij hebben aan Boudewyn huisraad gegeven ter compensatie van de gederfde bruidschat, te weten een bed, beddegoed, kleding, keukengoed, bestek en een stoel [specificatie in testament]; Boudewyn krijgt na zijn dood de wollen- en linnen kleren;
 de gedrukte en geschreven boeken, privileges, statuten, verordeningen etc. en "mijn geweer" moeten worden verdeeld onder de kinderen;
 Arnolda wed. van Jan Eelkens, onze "moerken" heeft in haar testament het erfdeel van haar zoon Gysbrecht wonend in Breda vermaakt aan haar andere zoon Wouter Eelkens en aan Hendrik Boudewyns, ieder voor de helft; hij verklaart nu na zijn dood daar geen recht op te hebben; deze goederen zijn ten dele op hen beiden gevest en door Gysbrecht gecedeerd ter delging van schulden;
 De codicil is d.d. 1619, 27 juli en bevat een aanvulling op het testament:
 Hendrik heeft aan zijn oudste zoon Wouter in Antwerpen geld gestuurd en over zekere sommen gelds rente betaald en voorgeschoten; deze schuld moet verrekend worden met zijn erfdeel; behalve om zekere reden een bedrag van Fl. 600 dat in 1614 aan Grietje van Mol ten behoeve van hem zijn overgemaakt ;
 zij verklaren verder dat zij aan hun drie gehuwde kinderen al meer hebben gegeven dan hun legitieme portie bedraagt.

5. Schuldbekentenissen door Wouter Boudewyns ten gunste van zijn vader Hendrik Boudewyns, 1617-1618.
 N.B.: betreft:
 in 1617 Fl. 2400
 aan Francisco Tolinck £ 200 Vlaams
 aan Wouter Jacobs in twee partijen £ 600 Vl.
 aan Peter Bezelaar £ 333-6-8 Vl.
 in totaal Fl. 2.000 [?]
 in 1617 aan Peter van Horn £ 200 Vl.
 in 1618 aan Antonie Cornelisz. Cheeus £ 214 Vl. en aan Lazerus marquis de So..e [?] £ 100 Vl.
 de rente bedraagt Fl. 150 over de Fl. 2400 per jaar.

- 5a. Onderhandse schuldbekentenis door Wouter Boudewynsz. en zijn echtgenote Agneet (?) wegens Fl. 3.000 geleend van zijn zwager Peter Somers, 1619.
 N.B.: d.d. 1619, 9 december te Antwerpen;
 getuigen: Guillaume van der Meer en Jenneke vrouw van Hendrik Boudewyns;
 wordt in 4 jaar terugbetaald;
 het geld is geleend wegens een rente van Fl. 157.50.

6. Onderhandse akte van deling van de erfenis van Hendrik Woutersz. Boudewyns en Jenneke Jansz. Eelkens tussen Peter Somers e.v. Aalke d.v.w. Hendrik, Herman Willemsz. Somers e.v. Jenneke d.v.w. Hendrik voornd en Boudewyn, [1626 of later].
 N.B.: slecht leesbaar door inktvraat
 vooreerst te vermelden dat er een akkoord gesloten was tussen Peter Somers, Boudewyn en Herman Somers enerzijds en Wouter z.v.w. Hendrik voornd. anderzijds aangaande een schuld van Fl. 7.200 aan het sterfhuis; overeengekomen was dat Wouter terstond Fl. 300 zou betalen om een einde te maken aan het beslag dat de andere partij had laten doen op de goederen van enige kramers die debiteur van Wouter waren; bedongen was dat Wouter Fl. 6000 zou betalen in zes jaarlijkse, gelijke termijnen
 1. Aandeel Boudewyn
 1.1. **Rogpachten buiten de stad**

Boudewyn ontvangt zowel als erfdeel als als huwelijksgoed de volgende goederen die overigens geassigneerd zijn op rekening van Guillaume van der Meer

een reductiepacht van 2 m. rogge uit goederen in St. Oedenrode, geschat op Fl. 200

een erfpacht van 2 m. rogge uit goederen in Veldhoven, losbaar met Fl. 120

een erfpacht van 1 m. rogge uit goederen in Zonderwyk losbaar met Fl. 60

een reductiepacht van 1 malder rogge uit goederen in Drunen losbaar met Fl. 50, geschat i.v.m. de achterstallen op Fl. 60

een reductiepacht van 1 m. rogge uit goederen in St. Michielsgestel geschat op Fl. 100

een erfpacht van 1 m. uit goederen onder Boxtel-Lennisheuvel losbaar met Fl. 50 met de achterstallen geschat op Fl. 56.375

totaal 1.1.: Fl. 596.375

(excl. de 2 m. onder Rode waarover een proces gevoerd wordt)

1.2. Renten binnen de stad

rente van 43.75 op de Staten van Brabant losbaar met 700, achterstallig 9 jaar, geschat op 1115,625

rente van 25 uit 100 op de stad 's-Hertogenbosch losbaar met 450

een rente van 9 uit een huis op de Vughterdyk losbaar met 150, met de achterstallen geschat op 186

een rente van 6 uit een huis op de Vughterdyk losbaar met 100, met de achterstallen 101.10

een rente van 6 uit een huis op het Ortheneinde losbaar met 100, met de achterstallen geschat op 106

een rente van 7, nu betaald met 6, uit een huis in de Ridderstraat losbaar met 100, met de achterstallen 106

een rente van 3.50 uit een huis op het Hinthamereinde losbaar met 50, met de achterstallen geschat op 62

een rente van £ 6 uit een huis naast de St. Annakapel losbaar met 42, met de achterstallen geschat op 49.35

een rente van £ 2 uit een huis in de stad [plaats niet duidelijk] losbaar met 14, met de achterstallen 18.40

een rente van £ 1 uit een huis in de Vughterstraat, met de achterstallen geschat op 10.15

totaal 1.2. Fl. 2204.37

1.3. Renten buiten de stad

een rente op de stad Helmond van 14 losbaar met 200

een rente van 6 uit goederen in Tongelre losbaar met 100, met de achterstallen 106

een rente van 5 uit goederen in Geffen losbaar met 80

een rente van 3.25 uit goederen te Oirschot losbaar met 50, met de achterstallen 59

een rente van 3 uit goederen te Eindhoven losbaar met 50

een rente van 2 uit goederen te Helmond losbaar met 40, met de achterstallen geschat op 46

een rente van 2 uit goederen te Maren geschat op 30, met de achterstallen 37

totaal 1.3. Fl. 578

1.4. Contant geld

Door Guillaume van der Meer is nog uitbetaald Fl. 64.50

1.5. Andere goederen

voor de aankoop van een rente van 9 losbaar met 200 uit een huis in de Kolperstraat:

175

eenderde deel van het zilverwerk en de kleinodiën, geschat door Aart van Meurs

(?), maakt 138. 95
eenderde deel van de huisraad en nog enige andere goederen, maakt 818.60

totaal 1.4. + 1.5. Fl. 1198

Totaal aandeel Boudewyn incl. zijn huwelijksgoed ad Fl. 1800 Fl. 4575.8375

2. Aandeel Peter Somers

854 * opbrengst verkoop kamp lands van 4.5 morgen onder Bokhoven door Peter voor
* opbrengst 5 h. land onder Bokhoven 400
* 2 stukken land te Orthen door Peter gekocht voor 32
* een kamp broekland van 2 m. onder Empel door Peter gekocht voor 525
* aankoop door Peter van 2 lz. te Geffen voor 520
* eenderde deel van het zilverwerk ad 138.95
* eenderde deel van de huisraad ad 815.9125 [sic]

Totaal aandeel Peter Fl. 3285.85

3. Aandeel Hendrik

* aankoop door hem van de hoeve onder Bortel onder Selisel voor 2450
* eenderde deel van het zilverwerk 138.95
* eenderde deel van de huisraad 812.4125

Totaal aandeel Hendrik Fl. 3401.35

Peter en Herman Somers hebben meer gekregen dan Boudewyn, maar dit verschil is al weggewerkt. Boudewyn heeft op 17 oktober 1626 voor schepenen kwitantie afgegeven. Wouter heeft zijn deel al gekregen en is nu nog aan de drie andere erfgenamen geld schuldig.

Niet ondertekend noch gedateerd.

7 Testament van Peter Willemsz. Somers en Aalke Hendriksz. Boudewyns echtelieden met enige legaten en een regeling ten aanzien van het erfdeel van de kinderen, 1625. Met een aanvulling, 1631. Afschrift.

N.B.: aangetast door inktvraat;

1625, 8 september

Peter z.v. Willem Somers en Aalke d.v. Hendrik Boudewyns, echtelieden;

Peter is ziek te bed;

de volgende legaten

* de St. Janskerk 5 eens

* Peter vermaakt aan de 'sodaliteyt' van O.L. Vrouw van de paters van de sociëteit 12 eens

zij vermaken aan elkaar alle gereede en erfelijke goederen; de langstlevende moet wel aan hun twee kinderen een uitzet geven uit deze huisraad;

zij vermaken aan elkaar de helft van alle erfelijke goederen en de andere helft in tocht; wanneer de kinderen trouwen krijgen zij een deel van de goederen, naar believen van de langstlevende;

zij vermaken aan elkaar de sieraden en de kleren;

plaats: woonhuis testatoren aan de Hoge Steenweg

getuigen: Herman Somers en Willem Want, borgers.

de aanvulling d.d. 22 november 1631 door Peter en Aalke;

Peter ligt ziek te bed;

zij hebben sedert 1625 een vergunning gekregen van het Leenhof te Brussel om bij testament te mogen beschikken over hun leengoederen;
alle erfelijke goederen gaan naar de langstlevende, voor de helft in tocht en voor de helft ten erfrecht;
plaats:: hun woonhuis aan de Hoge Steenweg;
getuigen: Dirk Jansz. Beyens, lakenkoper en Simon Vranken, goudsmid, beide borgers.

8. Onderhandse akte van verkoop door Peter Willemsz. Somers aan Cornelis Stoters van Enkevoort van de Harense Kamp onder Bokhoven, 1635. Afschrift.
N.B.: 1635, 19 september;
Peter Willemsz. Somers is koopman en borger van 's-Hertogenbosch;
Cornelis Stoters van Enkevoort is drossaard van Bokhoven;
het betreft de hem toekomende helft van de Harense Kamp, groot 4.5 morgen in Bokhoven grenzend aan de Burchtkamp van de heer van Bokhoven;
door verkoper gekocht van zijn mede-erfgenamen en voor een vierde deel geërfd;
het land is leengoed van Brabant;
de koopsom is 875 in Den Bosch gangbaar geld;
getuigen: Herman Somers en Nicolaas van Nijehoff, borgers van 's-Hertogenbosch.
9. Testament van Boudewyn Hendriksz. Boudewyns waarin hij behoudens enige legaten zijn goederen vermaakt aan zijn twee zusters Aalke en Jenneke, 1636. Afschrift.
N.B.: 1636, 19 oktober;
voor nots. Adriaan Cox te 's-Hertogenbosch;
Boudewyn is vrijgezel en ligt ziek te bed, lijdend aan de pestilentielle ziekte;
volgende legaten:
* aan het blok van de Weversplaats 10 eens;
* aan mr. Jan de Bruyn 5 eens;
al zijn andere goederen gaan naar zijn twee zusters Aalke en Jenneke, door hen in twee helften te delen en in tocht te bezitten; hun kinderen hebben ze ten erfrecht;
de erfgenamen moeten geven aan Wouter Hendriksz. Boudewyns 36 eens, terwijl hij verder wordt onterfd;
plaats: achter het woonhuis van de testateur in de Beurdestraat;
getuigen: Dirk Thonisse de Louwe en Jacob Cornelisse van Oss, borgers van 's-Hertogenbosch;
aanvulling d.d. 20 oktober 1636;
hij vermaakt aan Aalke een rente van 25 op de stad 's-Hertogenbosch en een rente van 19.50 te betalen door iemand uit St. Oedenrode.
10. Tweede exemplaar van het testament beschreven onder nr. 9. Afschrift, 1637.
11. Verklaring afgelegd door Herman Willemsz. Somers over het testament van Boudewyn en het daarin voorkomende extra legaat aan Aalke, 1636.
N.B.: d.d. 1636, 29 oktober;
Boudewyn is overleden;
de notaris heeft na het opmaken van het oorspronkelijke testament samen met Aalke de testator overreed om aan haar nog een extra legaat te doen;
deze clausule is niet door Boudewyn ondertekend en slechts door één getuige ondertekend;
de notaris heeft later een copie gemaakt en het extra legaat daarin opgenomen;
dit is valsheid in geschrifte.
12. Verklaring afgelegd door getuigen van het testament van Boudewyn over het extra legaat aan

Aalke, 1637.

N.B.: 1637, 17 maart;

voor nots. Gysbert Bossche te 's-Hertogenbosch

Dirk Anthonisse de Louw, beenhouwer, oud 41 jaar en Jacob Cornelissen van Oss, oud 36 jaar;

zij attesteren op verzoek van Herman Willemsz. Somers het volgende;

zij waren getuige bij het testament op zondag 19 oktober 1636;

een of twee dagen later werd Dirk weer geroepen;

op aandringen van Aalke heeft de notaris toen met toestemming van Boudewyn in zijn protocol het extra legaat bijgeschreven.

hij was toen de enige getuige

13. Onderhandse akte van vestiging van een rente van Fl. 12 losbaar met Fl. 300 door Herman Willemsz. Somers ten gunste van zijn "cosijn" Jan Hermans van Eersel, 1643. Met aantekeningen over de betaling en over de overdracht van een deel van deze rente aan Jenneke wed. v. Guiliam Somers, 1655.

N.B.: de verkoper belooft binnen vier jaar voor schepenen van 's-Hertogenbosch deze rente te vesten op goede onderpanden;
het stuk wordt ook omschreven als een obligatie.

14. Besloten testament van Johanna Boudewyns, begun in het Begynhof van Herentals, waarin zij enige kerkelijke instellingen in de Zuidelijke Nederlanden met legaten begiftigt en haar nichten Johanna en Aldegonde d.v.w. Peter Somers te 's-Hertogenbosch benoemt tot erfgenamen, 1654. Afschrift.

N.B.: 26 jan. 1654

Johanna Boudewyns, begyntje op het begynhof te Herentals;

herroept het besloten testament gemaakt op 26 september 1652 en erkend door notaris Van Ermen en het codicil gemaakt op 1 januari 1653 eveneens erkend door notaris Van Ermen;

zij wil begraven worden voor het beeld van de H. Jozef in de begynhofkerk; verder alle kerkelijke ceremonieën, waslicht van witte kaarsen en vier witte flambouwen en driemaal roetkaarsen die in de hof rond gedragen moeten worden;

aan elke begun voor een stuiver wittebrood en aan ieder meisje een halve stuiver;

een som van Fl. 200 aan het H. Sacrament in voornde kerk voor een zilveren krans of "tabernakel" waar het sacrament met de ciborie op het altaar onder kan staan;

aan de Infirmierie van dit hof Fl. 100;

aan Liesbeth Steurs, medebegyn, Fl. 70;

voor het beeld van de H. Jozef in deze kerk Fl. 50 voor verlichting; van dit geld moet een rente worden gekocht;

voor de opbouw van het "cleijn convent" genaamd St. Jozef convent Fl. 50;

aan de paters Augustijnen te Herentals Fl. 100 waarvoor zij zielmissen moeten opdragen;

aan de Predikheren te Lier Fl. 10 voor een zielmis op elk geprivilegieerd altaar;

aan de pastoor van het hof Fl. 6;

voor wijn en brood in 'onze' kerk Fl. 3, Fl. 1 aan elk altaar en aan het O.L. Vrouwealtaar Fl. 3;

aan het klooster van de Lievevrouwebroeders te Gent of Mechelen Fl. 120, te beslissen door de provinciaal;

na haar dood moet voor de armen van Herentals 5 veerdels rogge aan brood worden gebakken en nog een half veerdeel gekookte erwten;

aan de Minderbroeders van Herentals Fl. 100 bestemd voor missen voor het zieleheil van haar dode en nog levende vrienden;

aan het gasthuis te Herentals Fl. 100 bestemd voor de armste zieken;

aan Jan Lindemans wonend te Antwerpen Fl. 12 en lijnwaad voor vier hemden;

aan het kapelletje te Hulsen onder Balen Fl. 12 voor een kazuifel of een sieraad;

aan haar drie pachters wonend te Hulsen ieder een kleine begynendoek en aan de vrouwen van Jan en Peter Vos, haar nichten, ook een begynendoek;
aan Cathelyn Steurs (?) te Mol een "omdoeck" en twee kleine doeken;
aan Maaïke .swijffel wonend te Oevel haar oude schapraai, vier pond tin en aan haar moeder twee tinnen teljoren met een zilveren lepel;
aan Adriaantje Sappaar, dienstbode te Antwerpen, die lang bij haar heeft gewoond, Fl. 50; zij vraagt de executeurs erop toe te zien dat dit geld goed besteed wordt;
aan haar nicht Marie Jans wonend op het Klein Begynhof te Gent "tot een leeringe" haar "claversimbel", een koperen wijwatervaatje, een zilveren lepel en een witte drinkpot;
aan de Minderbroeders te Herentals Fl. 50;
aan haar halfbroer dr. Michiel Boudewyns te Antwerpen Fl. 12 voor een paar handschoenen "tot eene leeringe";
zij benoemt haar nichten, Janneke en Aldegonde, kinderen van Peter Somers wonend te 's-Hertogenbosch tot erfgenaam;
wie zich verzet tegen dit testament wordt uitgesloten en krijgt 5 strs;
zij benoemt tot executeurs joffr. Christina de Somer, grootmeesteres van het begynhof, en joffr. Johanna Lachten, begyn aldaar; voor hun werk krijgen zij elk Fl. 12;
plaats: het begynhof
volgt een verklaring van notaris J.D. Somer te Herentals dat hij het testament in ontvangst heeft genomen met het verzoek het na haar dood te openen;
getuigen: Jan van Hove en Michiel van den Walle
Totaal alleen aan contant geld: Fl. 1048

15. Uitspraak door arbiters in het geschil tussen de executeurs van het testament van Jan van Eersel enerzijds en anderzijds Willem van Bree e.v. Johanna Pietersz. Somers, Hildegonde Pietersz. Somers, Johan Somers (wonend te Lissabon) en Hendrik Martens Verdonk e.v. Jenneke Hermansz. Somers over de goederen nagelaten door wylen Jan van Eersel en door deze geërfd van zijn moeder, 1659. Afschrift.
N.B.: het geschil gaat over het testament en de fidei-commissaire goederen van wylen Jan van Eersel die hij van zijn moeder gekregen heeft;
de partij Van Bree maakt aanspraak op de erfenis als zijnde erfgenaam van Engelke d.v. Wouter Boudewyns e.v. Herman van Eersel én van Aleid
de akte is verleden voor notaris Vito (?) Melchior Verwey te 's-Hertogenbosch;
arbiters zijn mr. Hendrik van den Hoek en Johan van Affoorden, licenciaten in de rechten;
de uitspraak luidt dat de executeurs een uitkering moeten doen van tweederde (?) aan de partij Van Bree;
wat betreft de pretentie t.a.v. de testamenten van Aleid en Dorothea Boudewyns, daarin wordt de partij Van Bree in het ongelijk gesteld;
nog enige bepalingen die wegens het ontbreken van andere stukken niet duidelijk zijn.

16. Brieven van J. Houbraken aan enige anonieme personen over de regeling van een zaak, waarbij een zekere pater Gerwen en sr. Van Bree zijn betrokken, 1661-1662.
N.B.: wat er precies aan de hand was, wordt niet duidelijk.

17. Besloten testament van Willem van Bree en Johanna Somers, echtelieden, waarin zij elkaar benoemen tot erfgenaam en een regeling treffen ten aanzien van de verdeling van de boedel, 1664. Met aantekening over de opening op verzoek van Johanna voornd., 1683.
N.B.: [de strekking van het testament is dat de langstlevende de volledige beschikking heeft over de boedel; de kinderen/erfgenamen krijgen in plaats van hun erfdeel na de dood van de langstlevende alleen een uitkering; sprake van Augustinus Somers, koopman in Lissabon].
N.B. 21 aug. 1664
voor nots. Peter van Bree te 's-Hertogenbosch;
Willem van Bree, koopman en borger van 's-Hertogenbosch, en Johanna Somers,

d.v.w. Peter Somers, koopman en borger van 's-Hertogenbosch;
 zij benoemen elkaar tot enig erfgenaam;
 de langstlevende heeft de volledige beschikking over alle goederen, wat inhoudt dat hij/zij deze mag vervreemden etc.;
 mocht een van de kinderen huwen, dan krijgt hij van de langstlevende een bedrag van Fl. 1200 en een uitzet;
 mochten beiden overleden zijn, dan ontvangen de kinderen beneden de 20 jaar van de kinderen boven de 20 jaar [er wordt niet gesproken over meerderjarigheid] een jaarlijkse rente van Fl. 200 totdat zij 20 jaar geworden zijn;
 indien Willem als eerste overlijdt, ontvangt Augustinus zijn jongste zoon al zijn kleren, wol en linnen;
 Johanna vermaakt aan Aldegonda haar enige dochter haar kleren, wol en linnen;
 de leengoederen maken ook deel uit van de gemene boedel;
 Jan Somers, koopman te Lissabon en onze zwager c.q. broeder heeft gewild dat zijn aandeel in deze leengoederen zou gaan naar Aldegonda; testateurs willen dat ook; dit erfdeel kan door de andere kinderen worden afgekocht met Fl. 400;
 op 21 aug. 1664 is dit testament ingeleverd bij de notaris en verzegeld; het moet worden geopend na de dood van een van beiden;
 getuigen: Adolf Peters en Gerrit Dirks, beide metselaars en inwoners van 's-Hertogenbosch.
 met aantekening over de opening d.d. 18 oktober 1683 op verzoek van Johanna wed. van Willem;
 getuigen: Govaart Geverts en Johannes van Hanswyk, poorters van 's-Hertogenbosch.

18. Testament van Hildegonde Somers, 'geestelijke dochter' en d.v.w. Peter Somers en Aalke Boudewynsz. waarin zij enkele legaten doet en de kinderen van Willem van Bree en Johanna Somers en Johannes Somers, woonachtig in Portugal, benoemt tot erfgenaam van haar overige goederen, 1671. Afschrift.
 N.B.: 1664, 5 maart
 voor nots. Jacques Lucas te Antwerpen;
 Hildegonde Somers, d.v.w. Peter Somers en Aalke Boudewynsz. , wonend in de Meierij van 's-Hertogenbosch maar thans in deze stad Antwerpen;
 gezond;
 haar heerbroer, Augustinus, moet 300 requiemmissen tot heil van haar ziel opdragen, waarvoor hij Fl. 150 krijgt;
 na haar dood moet aan de armen van de plaats waar zij dan verblijft 1 mud rogge aan brood uitgedeeld worden; zes weken daarna nog eens 1 mud rogge;
 zij wil een "eerlijcke" uitvaart;
 aan de wettige kinderen van Willem van Bree en Johanna Somers haar wettig erfdeel in de onverdeelde boedel nagelaten door Jan van Eersel, overleden in 's-Hertogenbosch;
 aan Willem de oudste zoon van Willem van Bree een rogpacht van 2 sester uit goederen in Vught en haar zilveren zoutvat;
 aan de zes broers en zusters van Willem jr. voornd. als aandenken twee zilveren lepels;
 aan Willemyne, haar zuster en non in het klooster te Waalwyk Fl. 25 eens;
 aan Aldegonde, moeder in het klooster te Oisterwyk, Fl. 25 eens;
 aan haar zuster Johanna haar twee beste kledingstukken met al haar hemden, kragen, snuitdoeken en huiven;
 aan haar heerbroer voornd. de overige kleren;
 al haar andere goederen gaan naar Johannes Somers, haar broer in Portugal en aan Johanna e.v. Willem van Bree, dat wil zeggen in tocht en aan de wettige kinderen van Willem en Johanna ten erfrecht;
 mocht Johannes Soomers bij zijn overlijden wettige kinderen nalaten (hij heeft nu nog geen kinderen verwekt) dan erven deze de helft van de voornde goederen ;
 aan Augustinus, bij wie zij thans inwoont, het vruchtgebruik zolang hij leeft, van de huisraad die zij bij hem heeft ingebracht;
 zij benoemt Augustinus voornd. tot executeur waarvoor hij Fl. 100 ontvangt;
 plaats: te Antwerpen in het woonhuis van Jan de Vos in de Valkstraat genaamd De

Voetboog;
getuigen: Jan de Vos en Jacques Pansiers, ingezetenen van Antwerpen.

19. Schuldbekentenis door Jan van Bree en zijn echtgenote Catharina Stalpaarts wegens 300 rijksdaalders ten gunste van Jan Koninx, koopman te Aken, 1676. Afschrift.
N.B.: plaats: Antwerpen.
20. Erfdeling voor schepenen van Eindhoven van de goederen nagelaten door Joan Stappaarts en Agnes van Taterbeek, echtelieden, 1677.
N.B.: 1677, 23 juli erfdeling voor schepenen Laurens Bartmans en Joan Marcelis Verberne van alle roerende goederen [geen specificatie];
1677, 24, 27 en 31 juli erfdeling van de onroerende goederen;
onverdeeld blijven de twee hoeven in Zeelst en het weiveldje in het rechtsgebied van de stad Eindhoven bij de Gestelse Poort;
dit wordt beheerd door Michiel Stappaarts, rentmeester van de heer van Eindhoven, die ook wordt belast met de invordering van alle schulden belopende een bedrag van Fl. 5058.40 en het beheer van de goederen;
- partij A Michiel Stappaarts voornd.
het woonhuis gend. Vrede in de stad Eindhoven;
een rente op de stad Eindhoven, hoofdsom Fl. 314;
een obligatie van Fl. 100 ten laste van de wed. Art Jansz. Jae... ;
een obligatie van Fl. 85 t.l.v. Hendrik Adriaansz. te Soerendonk;
een obligatie van Fl. 40 t.l.v. Willem Klaasz. te Soerendonk;
een obligatie van Fl. 1000 t.l.v. de prins van Oranje;
een obligatie van Fl. 26 t.l.v. Joan Jacobsz. te Soerendonk;
een obligatie van Fl. 200 op het dorp Breugel.
- partij B Joan van Bree e.v. Catharina Stappaarts
een obligatie van Fl. 300 t.l.v. de wed. van mr. Gelandi Boomgarts;
een obligatie van Fl. 1000 t.l.v. Hendrik Steymans, mulder te Budel;
een obligatie van Fl. 200 t.l.v. Gerard Hendrik Lokermans te Woensel.
- partij C Anna Maria Stappaarts wed.v. Joan Kramers, rentmeester te Ravenstein
een obligatie van Fl. 1000 t.l.v. de prins van Oranje
een obligatie van Fl. 100 op het dorp Breugel
een obligatie van Fl. 100 op het dorp Stratum.
- partij D Godfried Johannes Stappaarts, minderjarige zoon van N.N. Kerremans (voogd is dhr. Kerremans
een obligatie van Fl. 215 t.l.v. Willem Jacobsz. te Soerendonk;
een obligatie van Fl. 150 t.l.v. Maria Jacobsz. te Soerendonk;
obligaties van Fl. 100 en Fl. 151 t.l.v. Willem Goorts te Stratum;
een obligatie van Fl. 200 t.l.v. Joan Jacobsz. koperslager te Eindhoven;
een obligatie van Fl. 1000 t.l.v. Hendrik Wynandsz., mulder te Budel;
een obligatie van Fl. 150 t.l.v. Joan Hendriksz. van Lieshout te Soerendonk;
een obligatie van Fl. 50 t.l.v. Joan Jansz. Smits te Soerendonk.
21. Schuldbekentenis door Johanna Hermansdr. Somers wed. van Hendrik Martensz. van Veerdonk wegens Fl. 600 à 5% ten gunste van het Jenneke Hamersgasthuis, 1671.
N.B.: uitvloeisel van een besloten testament d.d. 18 augustus 1663 door beide echtelieden gemaakt en ingeleverd bij notaris Peter de Louw en geopend d.d. 29 december 1664; hierin was bepaald dat aan de kinderen bij hun huwelijk of intrede in een klooster een uitkering diende te worden gegeven door de langstlevende;
het geleende geld is bestemd voor de uitzet van haar , niet nader genoemde, zoon.

22. Huwelijkscontract gesloten te Amsterdam betreffende het voorgenomen huwelijk tussen Jan Baptist van Bree z.v. Willem van Bree te 's-Hertogenbosch en Liesbeth Maria Schouten d.v. Balthasar Schouten, 1679. Afschrift.
N.B.: 1679, 26 juli
voor nots Nicolaas Brouwer te Amsterdam
verschenen Jean Baptista van Bree geassisteerd door zijn vader Willem van Bree en Philips van Hulte zijn vriend en Liesbeth Maria Schouten geassisteerd door haar vader Balthasar en haar broer Guilhelmo Schouten en haar neef Jan de Blocq;
beide partijen brengen in wat in een andere akte zal worden gespecificeerd;
er komt geen gemeenschap van goederen; dit geldt ook voor goederen die staande het huwelijk door erfenis, schenking of schenking worden verworven; na overlijden keren deze goederen terug naar de familie waar zij vandaan zijn gekomen, ook als er kinderen zijn;
mochten er na de dood van een van beiden geen kinderen zijn uit dit huwelijk, dan ontvangt de langstlevende als een weduwegoed een som van Fl. 6000 en alle juwelen en kleinodiën die zij ontvangen heeft bij of tijdens het huwelijk;
is de bruidegom de langstlevende dan ontvangt hij Fl. 4.000 en de voornde sieraden en kleinoden;
na de dood van een van beiden vererven de goederen op de kinderen; zijn er geen kinderen of sterven deze zonder wettig nageslacht na te laten dan gaat alles terug, zoals voornd.; de langstlevende krijgt dan slechts eenzesde deel;
goederen verworven staande het huwelijk op een andere manier dan voornd. worden half-half gedeeld;
mocht de bruid de langstlevende zijn, dan behoudt zij al haar kleren en sieraden, ook die welke staande het huwelijk gekocht zijn;
23. Onderhandse overeenkomst gesloten te Amsterdam aangaande de huwelijksvoorwaarden van Jean Baptista van Bree en Liesbeth Maria Schouten, 1679. Afschrift.
N.B.: 1679, 26 juli
het betreft niet het eigenlijke huwelijkscontract waarnaar verwezen wordt (zie nr. 22);
Willem van Bree staat t.b.v. de bruidegom in deze akte "vertonende sijnen staet in thien besondere posten" garant voor een bedrag van Fl. 32.800;
Balthasar Schouten, de andere vader, staat in voor Fl. 12.000.
24. Besloten testament van Matthias van Bree en Geertrui Cornelia Schouten, waarin zij elkaar tot erfgenaam benoemen en een regeling treffen ten aanzien van de opvoeding van eventueel nog te verwekken kinderen en het hen toekomende erfdeel, 1695.
N.B.: d.d. 1695, 14 februari
voor notaris Melchior Verwey te 's-Hertogenbosch,
Matthias van Bree en Geertrui Cornelia Schouten
wonend in 's-Hertogenbosch
zij herroepen het huwelijkscontract gesloten voor notaris Johan Bakker te Amsterdam d.d. 16 juli 1693, voor zover dit in strijd is met dit testament;
de langstlevende moet na de dood van de eerste Fl. 300 besteden aan vrome doeleinden zoals zij met elkaar hebben afgesproken;
zij benoemen elkaar tot enig erfgenaam met de bevoegdheid deze te vervreemden etc., ook al zouden er kinderen achterblijven;
de langstlevende moet de kinderen wel opvoeden en een beroep of negotie passend bij hun staat bijbrengen;
wanneer de kinderen huwen of meerderjarig worden krijgen zij van de langstlevende een uitzet, welke te beschouwen is als hun wettig erfdeel;
wanneer de langstlevende hertrouwt, moet hij/zij in aanwezigheid van de broers Pieter en Jan Baptist van Bree, dan krijgen de kinderen een erfdeel toegewezen, dat door de

langstlevende beheerd wordt;
 bij huwelijk of geraken tot een passende staat krijgen de kinderen hun deel, zonder dat de langstlevende gedwongen kan worden rekening en verantwoording fa te leggen van zijn/haar beheer;
 zij benoemen elkaar tot executeur van dit testament en tot voogd over de minderjarige kinderen;
 de langstlevende zal zich gedragen als "een eerlyck off vroom vader ofte moeder die zijn eigen kinderen toegenegen is en bemint, toestaet en behoort;
 de twee broers Pieter en Jan Baptist kunnen benoemd worden tot mede voogden;
 mochten zij voor hun ouders en zonder kinderen na te laten sterven, dan ontvangt de moeder van de testateur en de vader van de testatrix zijn wettig erfdeel
 plaats: 's-Hertogenbosch
 gesloten d.d. 14 febr. 1695 (?) door notaris Melchior Verwey
 getuigen: Dirk Smits en Herman (?) Vesters (?)
 op de rug: Matthias is op 6 november 1718 te Amsterdam overleden.

25. Kwitantie door Matthias van Bree z.v.w. Guilelmo van Bree en Johanna Somers wegens het hem uitgekeerde erfdeel, 1696.
 N.B.: d.d. 1696, 14 september te 's-Hertogenbosch;
 betreft een som van Fl. 10.000 die hij van zijn moeder ontvangen heeft.

26. Rekening-courant voor "moeder van Bree" over de periode jan. 1695 - jan. 1697, ondertekend in Amsterdam op 18 jan. 1697 door de wed. van Jan Baptist van Bree en door Matthias van Bree, 1696-1697.
 N.B.: niet erg duidelijk; sprake van vaten en balen Luikse as, van Bonhomme, van 60 stukken (?) ..rinalen verzonden naar Lissabon;
 totaal credit 39.968 (1695/96) en 40.976 (1696/97)
 totaal debet 30.312 (1695/96) en 30.626 (1696/97).

27. Overzicht van de bezittingen nagelaten door Willem van Bree en Johanna Somers aan hun kinderen per 31 mei 1697, 1697.
 N.B.: zeer interessant document dat inzicht geeft in de financiële positie van het familiebedrijf Van Bree-Somers
 de totale geschatte waarde van de bezittingen bedraagt Fl. 170.139-12-0
 zie verder bijlage I.

28. Verdeling van een boedel tussen Aldegonda Liesbeth, Matthias en "mij" [Jan Baptist of Pieter van Bree] met daarin inbegrepen de erfenis van wylen Augustinus van Bree, 1697.
 N.B.: d.d. 1697, 11 juni
 de totale waarde van de boedel is Fl. 115.200;
 verwijzing naar een testament d.d. 23 (?) december (?) 1695 van Augustinus;
 diens erfdeel bestaat uit vaste goederen ter waarde van Fl. 38.400;
 de andere bezittingen bestaan uit:
 contant geld onder Matthias 12.600;
 saldo van een rekening in Amsterdam ad 27.000;
 alhier in kas op 1 juni 1697 20.000;
 het aandeel in de uitrusting van de glasblazery 10.100;
 vorderingen op diverse particulieren 467 en 922;
 aandeel in de vorderingen van glasblazery per 31 mei 2657
 rogge en boekweit in huis opgeslagen 680
 een nog te ontvangen legaat van nicht Maria van Herlaar ad 1200, nu uit goedgeefsheid verminderd tot 1.000;
 vorderingen op de pachters van de hoeven, de molenaar te Beek en diverse andere minstens 1.374

dit wordt in drie delen verdeeld.

29. Twee ontwerp-akten van deling tussen Pieter, Matthias en Aldegonda van Bree van de boedels nagelaten door Willem van Bree en Johanna Somers en door Augustinus, koopman te Lissabon, 1697.
- N.B.: de stukken waren bedoeld als onderhandse akte en zijn niet ondertekend; niet ingevuld is aan wie de drie loten toegefallen zijn.
- de stukken vullen de informatie in de nr's 27 en 28 aan
- Analyse
- de boedel bestaat uit drie delen namelijk
- # de glasblazerij te 's-Hertogenbosch met onroerende goederen in de Meierij en het Land van Cuyk waaronder 6 hoeven een aandeel in een korenmolen
 - # de compagnie te Lissabon
 - # het handelshuis te Amsterdam
- Lot A.
- * huis De Eik aan de Hoge Steenweg tussen huizen De Hoorn en De Meyer, achter grenzend aan het Gapers Straatje met twee woningen daarachter staande op de brug over de Dieze en met alle roerende goederen waaronder genoemd worden zilverwerk, behangsels en schilderijen
 - * de helft van de glasblazerij in het huis IJsselstein met o.m. pakhuizen, 'logien', molen, stal, woonhuizen, het glas, de gereedschappen en de aangekochte en bijgebouwde huizen die uitkomen op de Smalle Haven en het Bokhovenstraatje, onder de last om te liquideren met de kinderen tevens erfgenamen van joffr. de weduwe van Henri Bonhomme, medeëigenaar van dit bedrijf en op voorwaarde dat hij het bedrijf niet zonder toestemming van de andere delers mag vervreemden
 - * $\frac{1}{4}$ deel van het huis De Klok aan de Markt
 - * $\frac{1}{4}$ in twee huisjes in de Putstraat
 - * een hofje in Cromvoirt
 - * een woonstede in Udenhout in de Schoorstraatse Steeg
 - * een woonstede [= hoeve] in Loon op Zand aan het Kraanven
 - * een hoeve op het Groot Loo onder Hilvarenbeek met $\frac{2}{3}$ deel van de hei windkorenmolen aldaar, het laatste zijnde een leen van de heer van H'beek
 - * een akker in Haaren bij de Schutsboom
 - * 2 hoeven onder Erp op de Kraanmeer
 - * 2 hoeven te Oploo
 - * 2 elzebossen onder "Ammelrode" in de Bommelerwaard
 - * de Harense Kamp te Bokhoven
 - * een kamp in de Voorste Heuvel in het Engelse veld
 - * de helft van een verdonken kamp lands de Zwanekamp
 - * Fl. 5000 van lot nr. 2
- dit alles met de bijbehorende boekhouding afkomstig van hun ouders
- Lot B.
- alle goederen, effecten, aandelen in schepen, wisselbrieven, vorderingen, koopmanschappen en het aandeel in de compagnie te Lissabon met het "contract van maatschappye ofte compagnie", mits lot B betaalt aan A Fl. 5000 en aan lot C Fl. 3000
- Lot C.
- het aandeel in "comptoir" van wylen hun broer Johannes, koopman te Amsterdam plus Fl. 3.000 van lot B
30. Brief van Pedro Couturier te Lissabon aan Matthias van Bree te Amsterdam met enig zakennieuws en een bericht over een voorval overkomen aan dhr. Van Nertingen die krankzinnig zou zijn, verzonden 28 april 1699, aangekomen 24 mei 1699. Afschrift, 1699.
- N.B.: door vermoedelijk Matthias op 27 mei 1699 afgeschreven.

grootste deel van de brief gaat over van Nertingen die in een diepe put springt, daar na een tijdje uitgehaald wordt en het, een mirakel, overleeft;
 de man baart grote zorgen, maar de schrijver han het probleem wel aan;
 hij is al 3 maanden niet naar de kerk kunnen gaan wegens alle moeilijkheden;
 het zakennieuws is erg cryptisch;
 er is sprake van de volgende plaatsen: Madrid, Iadis [= Cadiz ?], Londen en Livorno.

31. Brief van Pedro Couturier te Lissabon aan Matthias (?) van Bree te Amsterdam over diverse zakelijke aangelegenheden, over Van Nertingen die nog steeds niet bij zinnen is en over de verwachte dood van de koningin van Portugal, verzonden 4 augustus 1699. Afschrift.
 N.B.: schrijver klaagt over de vele problemen;
 hij zou zich veel liever bezig houden met de administratie van een Oostindische compagnie;
 hij hoopt dat het niet lang meer duren zal;
 dhr. Van Nertingen eet en drinkt goed, is vet van de voeten tot de hals, maar het hoofd is niet goed;
 hij vervloekt een geschrift en de pogingen aangewend om hem de administratie te ontnemen;
 verder is er sprake van een diamant voor de ambassadeur waard 333½ pistolen;
 sprake van ene Arno en Auto.. Pereira das Crus uit Rio Janeiro.

32. Aantekeningen over de winst van de compagnie te Lissabon, de prijs van de diamant gekocht voor de ambassadeur en het overlijden van Liesbeth Schouten, [1699].
 N.B.: per 31 dec. 1695 bedroeg de winst van het huis te Lissabon 151 163 rz. [cruzeiro] 649 rees, wat wil zeggen voor ons [= Van Bree] eenderde deel oftewel 129 303 # cr.;
 de diamant kostte 333½ pistolen = 2500 # à 52 d. bankgeld makend Fl. (?) 3250;
 Liesbeth Schouten wed. van Jean Baptist overleed op 27 november 1699.

33. Brief van Paulus Haverman, ruiter in de compagnie van ritmeester La Calmette, aan dhr. Van Bree met een verzoek om ondersteuning in geld of in natura, verzonden 24 juli 1701.
 N.B.: geschreven te Niewaal; de compagnie staat op het punt van vertrekken.

34. Kwantantie door Theodoor van Berkel te 's-Hertogenbosch wegens betaling van enige zilveren voorwerpen geleverd aan dhr. P. Van Bree, 1711.

35. Kwitanties wegens de betaling van grondbelasting rustend op landerijen van de familie Van Bree onder Well, Ammerzoden en op het Spijk, 1715. 2 stukken

36. Akte van overdracht door Pieter van Bree aan zijn zuster Aldegonda Liesbeth van al zijn roerende goederen, effecten en contant geld, 1715.
 N.B.: in aanwezigheid van P. Suyskens en Van Beughem als getuigen.

37. Akte voor notaris P. Schabaalje te Amsterdam waarbij Matthias van Bree, koopman in Amsterdam en op het punt staand om naar het buitenland te vertrekken, aan zijn achterneef Jan Herman van Bree volmacht geeft om al zijn zaken te behartigen, 1718. Met aantekening over registratie "in banco", 1718.
 N.B.: de volmacht betreft alle zakelijke aangelegenheden

38. Akte waarbij Pieter van Bree te 's-Hertogenbosch twee eeuwige missen sticht in de kerken van de Ursulinen en de Dominicanessen genaamd Mariënbongard te Aken, 1721. Afschrift.

- N.B.: de akte is niet voor een notaris gepasseerd en in het Frans geschreven;
 het gaat om een dagelijkse, gezongen mis in de Ursulinenkerk om 11 uur en om een dagelijkse mis in het klooster van de Dominicanessen Mariënbongard om half 9 (zon- en feestdagen half 10);
 de missen zijn bestemd voor het zieleheil van de stichter en zijn voorouders;
 na de mis moet de priester de psalmen Misere en De profundis lezen;
 voor deze missen heeft hij een kapitaal van 4000 rijksdaalders gereserveerd;
 dit moet belegd worden tegen een rente van 5% of anders 4%;
 iedere priester krijgt dan jaarlijks 100 of 80 rijksdaalders;
 hij behoudt zich het recht voor priesters voor deze stichting voor te dragen;
 na zijn dood gaat dit presentatierecht over naar zijn "cousin" Jean Pierre de Creij Aldenhoven, doctor in de rechten, geheimraad van de keurvorst van de Palts, kanunnik van het Mariastift te Aken en aartspriester van deze stad;
 na diens dood komt een beneficie toe aan de Ursulinen en het tweede aan de Dominicanessen;
 voorwaarde is wel dat leden van zijn familie, mits zij priester zijn, voorrang hebben; met name geldt dit de nazaten van Johanna en Maria Cornelia van Bree, dochters van wijlen zijn broer Matthias;
 vervolgens komen allen die de naam Van Bree dragen, daarna de afstammelingen van Guillaume Schouten en daarna de afstammelingen van Gerard Frey van Aldenhoven;
 mocht het kapitaal weer vrij komen dan moet het in overleg met de aartspriester weer belegd worden met een geldig onderpand;
 de aartspriester houdt toezicht op de juiste naleving van deze stichtingen;
 hij vraagt de kerkelijke autoriteiten om deze stichtingen goed te keuren.
39. Akten waarin Pieter van Bree personen voordraagt voor de door hem gestichte eeuwige dagelijkse missen (zie nr. 38) in Aken, 1721. Afschriften.
 N.B.: d.d. maart en 9 juni 1721;
 voorgedragen worden zijn neef Daniel Jozef Branten, theologant en voornemens priester te worden en Jacob Bellen, priester en vicaris in de kerk van de Maagd Maria.
40. Aantekeningen over de inbewaargeving van een zak met geld en sieraden door Jan van der Sterren, molenaar te St. Michielsgestel, aan dhr. Van Bree wonend in huis 'De Eik' op de Hoge Steenweg, 1699-1721.
41. Verklaring van Pierre van Bree dat hij van zijn neef Pieter enige stukken heeft ontvangen die gaan over de erfgenamen van wylen zijn grootvader Dirk van Bree en dat dat hij stukken heeft ontvangen die bestemd zijn voor oom Ignatio, 1722.
42. Uittreksel afgegeven door de maire van Jimittrai (?) uit het geboorteregister betreffende Aubin zoon van Jean Doucet en Aubine Couzet geboren in de 18de eeuw, 1811.
 N.B.: de samenhang met de rest van het archief is onbekend.
43. In het Duits gesteld stuk van juridische aard, waarvan de relatie met de families Van Bree e.a. niet duidelijk is, 1681.

Bijlage I**Analyse van inv. nr. 27****Financiële positie van het familiebedrijf Van Bree-Somers in 1697**

A.	Onroerende goederen die gekocht zijn als belegging		
	aard	jaarl. opbrengst	waarde
	2 hoeven in Oploo	250	8000
	2 hoeven in Erp en Uden	118	3200
	aandeel korenmolen H'beek	250	4500
	een stede in Udenhout	80	2300
	een stede in L. op Zand	42	900
	een stede in Cromvoirt	95	2500
	schaarhout Ammerzoyen	29	600
	akkerland Haaren	14	300
	hooiland in Engelen	30	600
	hooiland in Berghem (?)	20	400
	Zwanenkampen buiten de Boom	8	100
	aandeel twee huizen in stad	25	500
	renten	178	3500
	totaal	1138	27400
B.	Onr. goederen gebruikt voor het bedrijf		
	huis De Eik	--	7500
	(door ons zelf bewoond)		
	½ glasblazerij	--	3500
	totaal		11000
C.	Contant geld		
	uitstaande in Amsterdam		27000
	in kas per 31 mei 1697		20000
D.	Vorderingen		2763
	ten dele pachtschulden		
E.	Graan in voorraad op zolder		680
	42 zakken boekweit		
	57 zak rogge		
F.	Activa glasblazerij		10100
	betreft de helft van grondstof, gereedschap		
G.	Vorderingen glasblazerij		2657
	weer de helft		
H.	Legaat nicht Van Herlaar		1000
	Subtotaal		124.850
I.	Door leden van de familie reeds onttrokken aan de boedel		
	Guilelmo		5191

broer Jan	10621
broer hendrik	11415
Matthias	12619
Augustinus	4529
Aldegonda	
en 'ik'	912
totaal	45289

Schulden

Er zijn nauwelijks schulden behalve enige kleine renten op enkele vaste goederen verschuldigd aan de kantoren van de geestelijke goederen die al afgetrokken zijn van de opbrengst. Ook zonder de huisraad.

Totaal-generaal

124850 + 45289 = 170139-12-0

Van de vaste goederen wordt ook opgegeven voor welke prijs zij gekocht zijn. De waardeschattingen zijn doorgaans veel lager dan deze historische kostprijzen. Er is geen vaste relatie tussen de opbrengst en de schattingen van de courante waarde.

Totaal h.k.p.	41032
Totaal courante waarde	27400

We mogen veronderstellen dat de vaste goederen aangekocht zijn na 1650. In dat geval zouden zij in een halve eeuw tijds met eenderde in waarde gedaald zijn. Mogelijk zijn de schattingen bestemd geweest voor de fiscus !